

CALEA MÂNTĂVIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Între credincioșii practicanți ai credinței și cei doar cu numele

Nu este o mare descoperire a observatorului fenomenului religios din România, să rețină faptul, că există o mare discrepanță între cei care se consideră aparținători ai Bisericii Ortodoxe, declarându-și identitatea creștină ortodoxă, cu diferite prilejuri, și, nu în ultimul rând, cu prilejul recensămintelor populației ce au loc periodic și în țara noastră, și cei care sunt prezenți, cel puțin o dată pe lună, la sfintele slujbe ale Bisericii, și, mai ales, la Sfânta Liturghie. Această discrepanță, între cei care trăiesc credința și cei indiferenți în ale credinței, are mai multe explicații. De fiecare dată, când este analizat fenomenul religios creștin dintr-o țară se are în vedere atât declararea apartenenței la Biserică, pe de o parte, dar, și implicarea sau trăirea credinței de către cei care se declară credincioși, respectiv, aparținători ai Bisericii.

Pentru a putea realiza o lucrare pastoral-misionară rodnică într-o parohie, care reprezintă unitatea cea mai mică a Bisericii, nu se poate face abstracție de aceste realități spirituale sau altfel spus, nu se poate ignora faptul, că între dezideratele misiunii Bisericii și starea concretă a parohiei se află un fel de inconsecvență profundă. Dar, în același timp, nu se poate realiza o lucrare pastoral-misionară eficientă, fără a cunoaște realitatea spirituală a parohiei, implicat a fiecărui creștin botezat care trăiește în acea parohie. Astfel, a realiza un asemenea demers reprezintă o exigență primară a misiunii într-o parohie. Preotul slujitor sau misionar al parohiei se află în realitate între ceea ce înseamnă idealul creștin-misionar și bisericesc pe de o parte, și realitatea concretă, palpabilă, a parohiei, pe de altă parte.

În acest context, se impune o radiografie a ceea ce înseamnă idealul misionar creștin ortodox și ceea ce înseamnă contactul direct cu realitatea comunității ecleziale respective. Cum se poziționează preotul slujitor, în fața acestor evidențe, pe de o parte, dar,

și ceilalți credincioși practicanți ai credinței, pe de altă parte? Am extins responsabilitatea creștină și bisericescă și asupra mădularelor vii ale Bisericii, deoarece, Biserica și lucrarea ei în lume nu este numai responsabilitatea preotului, deși acesta o are într-o măsură mai mare. Dar, nu pot fi excepția de la responsabilitatea prezenței și lucrării Bisericii în lume și mădulele acesteia, adică fiecare credincios botezat în Biserică.

Cum se derulează misiunea creștină într-o parohie, susținută de preot și de credincioși, ținând seama de starea de fapt a parohiei? Care sunt coordonatele pe care ar trebui să le urmărească slujitorul Bisericii și cei care sunt aproape de el în slujirea și misiunea Bisericii?

În primul rând, se cuvine a fi realizat un inventar al problemelor reale ale parohiei, care vor trebuie dezbătute de slujitorul bisericesc împreună cu organele parohiale: Adunarea Parohială, Consiliul Parohial, Comitetul Parohial, Asociațiile și grupurile de credincioși, care sunt deschise în fața unei dinamizări a prezenței și lucrării Bisericii în lume.

În al doilea rând, ar trebui ca slujbele bisericești și, mai ales, Sfânta Liturghie să constituie focare de iradiere a unui etos creștin, care să atragă în raza lor harică măcar pe unii dintre cei îndepărtați spiritual de Biserică.

În al treilea rând, timpurile pe care le trăim, necesită o ieșire mai curajoasă a Bisericii în lume, în societate, ceea ce înseamnă o disponibilitate mai mare a tuturor pentru un dialog viu, din care să se desprindă aspirații și nedumeriri, necunoaștere și dorință de luminare a minții și a sufletului, încrâncenare și iertare, speranță și bucurie. Din toate acestea, slujitorul Bisericii și ceilalți credincioși pot să afle mult mai multe aspecte ale vieții oamenilor, care în afara acestui dialog vor rămâne necunoscute pentru toți.

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Rodirea cuvântului lui Dumnezeu

Duminica a XXI-a după Rusalii - Pilda Semănătorului

„Zis-a Domnul pilda aceasta: Ieșit-a semănătorul să semene sămânța sa. Și semănând el, una a căzut lângă drum și a fost călcată cu picioarele și păsările cerului au mâncat-o. Și alta a căzut pe piatră, și, răsărind s-a uscat, pentru că nu avea umezeală. Și alta a crescut între spini și spinii, crescând cu ea, au înăbușit-o. Și alta a crescut pe pământul cel bun și, crescând, a făcut rod însutit. Acestea zicând striga: Cine are urechi de auzit să audă! Și ucenicii lui Îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta? El a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele Împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzând, să nu vadă, și auzind, să nu înțeleagă. Iar pilda aceasta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu. Iar cea de lângă drum sunt cei care aud, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând, să se mântuiască. Iar cea de pe piatră sunt aceia care, auzind cuvântul, îl primesc cu bucurie, dar aceștia nu au rădăcină; ei cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapadă. Cea căzută între spini sunt cei aud cuvântul, dar umblând cu grijile și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodesc. Iar cea de pe pământ bun sunt cei ce, cu inimă curată și bună, aud cuvântul, îl păstrează și rodesc întru răbdare.” (Luca 8, 5-15)

În întreaga activitate de propovăduire și binevestire a Împărăției lui Dumnezeu, Mântuitorului Iisus Hristos a folosit diferite metode pentru ca cei care îl ascultau, să înțeleagă ceea ce El a dorit să transmită. În activitatea pastoral-misionară Domnului Iisus Hristos a fost însoțit de cei doisprezece apostoli, de unele femei care au fost vindecate de Acesta, după cum consemnează Evanghelistul Luca în 8, 1-3. Sigur aceștia îl urmau pe Mesia pentru faptul că erau cuprinși de mreaja Cuvântului, care îi învăța și îi povățuia să binevestească pocăința tuturor neamurilor, până la marginile pământului.

În Duminica a XXI-a după Rusalii, în calendarul Bisericii Ortodoxe sunt prezentate mai multe teme care pot fi abordate și tratate. Ca de exemplu se poate vorbi despre importanța rugăciunii Mântuitorului Iisus Hristos, în același timp se poate discuta despre secolul al VIII-lea, în special despre marii Sfinți Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic, care au fost adevărați apologeti și promotori a valorilor perene ale Ortodoxiei, dar cred că cea mai importantă temă care are o relevanță deosebită în actualitate, este **Pilda semănătorului** rostită de Domnul Hristos în contextul lumii de atunci, dar care are un impact major și în contemporaneitate.

Pilda aceasta este una care ne inspiră și totodată ne oferă șansa să înțelegem valoarea inestimabilă a sufletului, a ceea ce înseamnă purificarea sufletului

pentru ca sămânța cuvântului lui Dumnezeu să aducă rod însutit.

Interpretarea pildei este una fabuloasă și de o importanță majoră, deoarece a fost făcută de Fiul lui Dumnezeu într-un mod cu totul special. Tâlcuirea acesteia s-a făcut la cererea Sfinților Apostoli, care nu au înțeles ceea ce Domnul Hristos a dorit să spună prin această pildă. De foarte multe ori în misiunea de propovăduire, Fiul lui Dumnezeu asociază învățătura dumnezeiască cu unele pilde care fac referire la viața de zi cu zi, unele lucruri care sunt practicate de cei care ascultă, după cum se întâmplă și acum.

În contextul acelei lumi și la rugămintea Sfinților Apostoli, Iisus Hristos le explică cu de-amănuntul simbolismul pildei, făcându-i să înțeleagă cât de folositoare este relația dintre om și Dumnezeu, reprezentată prin cea de-a patra sămânță care cade pe pământul cel bun, și cât de nefast și degradant duhovnicește este înșelarea diavolească.

Putem observa un lucru semnificativ la această pildă, faptul că Domnul Iisus Hristos le explică în profunzime parabola. În majoritatea cazurilor, El nu explică pildele, deoarece le conferă libertatea ca fiecare dintre cei care ascultă pildele, să extragă înțelesurile duhovnicești după măsura experienței, înțelepciunii și stării duhovnicești a fiecăruia.

Continuare în pagina 2

Pr. Florin-Ioan AVRAM

Din sumar

▶ Coroana Creației
pagina 2, Prof. Amalia Stana

▶ O zi istorică. Teologia de la Caransebeș a venit la Arad
pagina 3, Pr. Cristinel Ioja, Protos. Nicolae M. Tang

▶ Știri
pagina 4

Rodirea cuvântului lui Dumnezeu

Urmare din pagina 1

Simbolismul acestei pilde este următorul: **Semănătorul** este Dumnezeu – Domnul nostru Iisus Hristos care ne-a revelat învățătura; **sămânța** – Cuvântul lui Dumnezeu, învățătura; iar **pământul** – oamenii.

Prima categorie de oameni care sunt amintiți în pildă, reprezintă pe acei oameni care sunt înșelați de diavolul. Cu alte cuvinte prima mare încercare sau ispită a omului, este diavolul, care din nefericire de cele mai multe ori sustrage din inima omului învățătura lui Dumnezeu, pe care omul a primit-o prin glasul slujitorilor Bisericii.

De-a lungul timpului diavolul a găsit și găsește diferite moduri de a ispiți pe om. Ca de altfel, în zilele noastre există ispita de a spune că învățătura Bisericii este învechită și mai mult că aceasta nu oferă nici o satisfacție materială. Mai există și o altă ispită diavolească, aceea care îi face pe oameni indiferenți și neglijenți în a-și asuma și a propovădui cuvântul lui Dumnezeu.

Păsările cerului despre care se spune că au mâncat sămânța, pot fi asociate cu duhurile necurate din văzduh, care din nefericire împiedică pe oameni să primească Evanghelia dreptății.

Adoua categorie de oameni reprezentați simbolic prin sămânța care a căzut pe piatră, sunt cei care primesc cu multă bucurie cuvântul Evangheliei și chiar își manifestă dorința de a împărtăși și altora. Însă această bucurie și dorință de cultivare a adevărului este doar atât timp cât există fericire lumească exprimată prin faptul că sunt lăudați, bine văzuți în societate, având câștig lumesc, având sănătate. Însă când sunt împresurați de încercări, boli, suferințe, necazuri se leapădă de credință și se îndepărtează de Dumnezeu.

Din păcate în asemenea momente de încercare apar diferite întrebări, care duc mai apoi spre cărtire, răzvrătire, îndoială vis-à-vis de puterea lui Dumnezeu.

A treia categorie de oameni despre care vorbește Domnul Hristos în pildă sunt cei care primesc cuvântul lui Dumnezeu, dar din păcate acesta nu ajunge să rodească din cauza înăbușirii lui de preocupările înrobitoare.

Exemplu concret în această privință sunt oamenii care sunt zeloși în cele ale credinței, însă de cele mai multe ori nu își mai fac timp pentru a săvârși un act de caritate, pentru a se bucura împreună cu familia în duhul rugăciunii, etc.

Aceștia sunt cuprinși de năvodul efemer al lucrurilor lumii, care uită de faptul că primordial și principal este legătura cu Dumnezeu Izvorul vieții și al nemuririi. Datorită acestui lucru, acești oameni uită chiar de scopul existenței lor pe acest pământ, ajungând la acea stare de dezumanizare, chiar de a nu mai crede în Dumnezeu.

Tocmai de aceea, Domnul Iisus Hristos ne îndeamnă: „Adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură” (Matei, 6,20), în acest text făcându-se referire la adunarea de comori spirituale, pe care le dobândim prin fapte bune, credință, prin toate virtuțile. Doar așa putem spune că am dobândit pacea de sus, pe care o cerem cu stăruință în cadrul slujbelor bisericesti.

Cea de-a patra categorie de oameni sunt cei care și-au curățit sufletul prin Sfintele Taine, sunt cei cu inima bună și curată, sunt cei în inima cărora rodește sămânța, deoarece „pământul” este bine pregătit cu multă grijă și atenție.

Vedem că doar cea de-a patra sămânță a rodit, prin aceasta înțelegem că numai o pătrime dintre oameni fac roditor cuvântul lui Dumnezeu.

De remarcat este ceea ce a spus Domnul Hristos: „iar cea de pe pământ sunt cei care, cu inimă curată și bună, aud cuvântul, îl păstrează și rodesc întru răbdare” (Luca 8, 15), adică „inimă curată zidește întru mine Dumnezeule...” (Ps. 50, 11), după cum spune psalmistul David, care ne îndeamnă la dobândirea inimii curate, la pregătirea „pământului” (sufletul), pentru ca sămânța (învățătura) să aducă rod însutit.

Rodirea cuvântului lui Dumnezeu în inima omului se vede prin roadele Sfântului Duh, care sunt prezente în omul credincios: „dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, făcerea de bine...” (Galateni 5, 22-23).

Avem o mulțime de exemple de oameni cu inima curată și bună, aceștia fiind Sfinții lui Dumnezeu, care au înțeles că rodirea cuvântului lui Dumnezeu în viața lor, se poate realiza doar având inima curățită de păcate prin pocăință, rugăciune, post, milostenie, iubire frățească, și culminând cu împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului.

Avându-i ca exemple pe Sfinții Bisericii care au făcut roditoare lumina sfântă din Pilda semănătorului, să ne străduim cu timp și fără timp să fim adevărați lucrători în ogrorul Domnului, ancorându-ne în fapte de milostenie și întrajutorare spre luminarea și curățirea sufletului, ca astfel să dobândim viața de veci întru bucuria Sfinților. Amin!

Coroana creației

În ziua a șasea, după ce a făcut animalele Dumnezeu îl creează pe om „coroana creației” Sale, precum s-au hotărât Persoanele Treimice: „Să facem om după chipul și asemănarea Noastră.” (Facere 1, 26). Omul a fost cea mai complexă și mai perfectă creatură a lui Dumnezeu, pus să fie stăpân peste tot ce a creat pe pământ. El a fost înzestrat cu rațiune și cu voință liberă, adică cu liber arbitru. Dumnezeu îl alcătuiește din țărâna pământului și suflă asupra lui suflare de viață și omul „s-a făcut ființă vie.” (Facere 2, 7).

Filozofii antici îl numesc pe om „microcosmos” un univers de dimensiuni reduse, ce reunește în persoana lui întreaga lume creată. (Atanasie Sinaitul, *Întrebări 11*, PC 89, 236 C). După Sfântul Vasile cel Mare, omul a primit puterea de a stăpâni asemenea îngerilor, iar modul lui de viață îl făcea asemenea arhanghelilor. (Sfântul Vasile cel Mare, „Regulile monahale” în *Scrieri*, II, București, Ed. IBMBOR 1989). Sfântul Grigorie de Nazianz reflectând asupra omului creat îl numește un „mic dumnezeu.” (Sf. Grigorie de Nazianz, *Poem dogmatic*, PG 37, 690).

„Pentru ca iubirea să domnească peste creaturile Sale” (I. Alfeyev), Dumnezeu nu creează o ființă unică, o monadă solitară, ergocentrică, ci un cuplu: „Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său, după chipul lui Dumnezeu l-a făcut bărbat și femeie.” (Facere 1, 27). Și tocmai de aceasta Dumnezeu zice: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți Pământul și-l stăpâniți.” (Facere 1, 28).

Omul este creat după chipul lui Dumnezeu, după o imagine originală, după un prototip, după un model ideal, după icoana Creatorului, în limba greacă eikon, înseamnă „imagine” „chip”. Sfântul Vasile cel Mare spunea: „Am fost făcuți după chipul Ziditorului, avem minte și cuvânt care ne completează firea.” (Sf. Vasile cel Mare, „Omilia a IV-a despre mulțumire” în *Scrieri*, I, Ed. IBMBOR, 1986, p. 378).

Sfinții Părinți fac distincția între chip și asemănare: chipul indică rațiunea și liberul arbitru, iar asemănarea indică virtuțile. Sfântul Grigorie de Nyssa spune că: „Scopul vieții virtuoză este asemănarea cu Dumnezeu.”

Filozofii antici considerau că sufletul e prizonier în trup ca într-o închisoare, căci însuși cuvântul „trup” derivă de la *sema* „piatră funerară”, mormânt. Filozofia hindusă antică susținea că sufletul poate transmigra într-un corp în altul, inclusiv de la om la animal și invers, datorită păcatelor vieții anterioare, după ce abandonează trupul, (în sanscrită *dehah*, duh,

adică sufletul), care este învățătura despre reîncarnare (metempsihoză), respinsă total de tradiția creștină, nefiind relevantă cu învățăturile biblice.

Potrivit unei scrieri atribuite Sfântului Antonie cel Mare „Duhul le vede pe toate, chiar și pe cele cerești, adică din lumea spirituală și nimic nu îl întunecă în afară de păcat.” (*Filocalia* vol. I, Ed. Humanitas, București, 1999). Tocmai prin acest duh omul poate fi în contact cu Dumnezeu și îi poate înălța rugăciuni, tot

prin duh, omul aude „răspunsul Domnului la rugăciunile lui. Inima omului este mai mult decât un organ, conform Sfinților Părinți, ea este centrul vieții duhovnicești și mistice, sălaș al prezenței divine și al harului lăuntric.” (Ilarion Alfeyev, *Taina credinței*, Ed. Doxologia, Iași, 2014).

În Omiliile duhovnicești ale Sfântului Macarie cel Mare duhul sălășluiește în inimă: „Harul lui Dumnezeu scrie legile Duhului și tainele cele cerești pe tablele inimii, iar inima stăpânește și domnește peste tot trupul.”

În creștinism omul este situat pe un soclu, are o imagine nobilă și este cea mai prețioasă ființă creată de Dumnezeu: „Ce este omul că-ți amintești de el? Sau fiul omului, că-l cercetezi pe el? Micșoratu-l-ai pe dânsul cu puțin față de îngeri, cu mărire și cu cinste l-ai încununat pe el. Pusu-l-ai pe dânsul peste lucrul mâinilor Tale, toate le-ai supus sub picioarele lui.” (Psalmul 8, 4-7).

Prof. Amalia STANA

Între credincioșii practicanți ai credinței și cei doar cu numele

Urmare din pagina 1

În al patrulea rând, se cuvine a fi folosită *arma cuvântului* cu putere multă, inspirat din Evanghelie și rostit cu convingere, din învățătura Bisericii și a Părinților, prin care să fie cuprinși în vraja lui cât mai mulți oameni. Aici trebuie să fie incluse predicile cât mai argumentat întocmite, dialogurile credinței cu credincioșii, conferințele religioase etc.

În fine, la cele de mai sus, se cuvine a fi reținut și faptul, că în sociologia parohiei nu trebuie omis sau ignorat nici un segment social al acesteia: copiii, tinerii, familiile, bătrânii singuri și bolnavi și cei marginalizați social. Toți trebuie să constituie obiectul iubirii și al solidarității comunității parohiale, dar, în același timp, toți trebuie să se simtă implicați în lucrarea și misiunea Bisericii. Aceasta, întrucât Biserica îi cuprinde pe toți. Preotul singur nu este Biserica, așa cum atât de regretabil și simplist se afirmă uneori, ci acesta împreună cu întreaga comunitate parohială, aflată în comuniunea mai largă cu întreaga Biserică, exprimă credința și duhul Bisericii.

Mai ales, în timpurile pe care le trăim se cuvine a aprofunda mereu ceea ce înseamnă duhul și credința Bisericii lui Iisus Hristos și a reține aspectele negative ale societății, pentru a le înțelege și a le corecta în duhul iubirii, al credinței și al speranței creștine. Numai astfel, se poate ajunge la depășirea unei mentalități secularizate, tot mai răspândite în zilele noastre, care crede că nu mai are nevoie de repere spirituale, nu mai are nevoie de Biserică și de mântuirea lui Iisus Hristos. În întâmpinarea acestor semne provocatoare ale timpului actual constă și misiunea creștină și lucrarea Bisericii în societatea contemporană.

O zi istorică. Teologia de la Caransebeș a venit la Arad

Noul an universitar 2019-2020 înseamnă pentru Teologia arădeană deschiderea unei noi file de istorie, o istorie seculară ilustrată cu credință și abnegație de episcopi, preoți și profesori de teologie. Ierarhii celor două eparhii istorice din Mitropolia Banatului și-au concentrat atenția asupra calității învățământului teologic și printr-o bună conlucrare cu conducerile celor două instituții de învățământ teologic superior au făcut posibilă o zi dătătoare de speranță în ceea ce privește unitatea și coerența învățământului teologic din Mitropolia Banatului. Concentrarea destinului învățământului teologic din Mitropolia Banatului în singura Facultate de Teologie Ortodoxă existentă în această mitropolie înseamnă nu doar onorarea unei tradiții seculare, ci și o perspectivă viabilă asupra formării viitorilor preoți slujitori. Intenția unei concentrări a exigențelor teologice din Mitropolia Banatului în centrul academic de la Arad nu sunt noi, ci au marcat și interbelicul românesc până la instaurarea comunismului. Voi aminti doar demersul pe care Dr. Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului, Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului și Veniamin Nistor, Episcopul Caransebeșului, l-au inițiat la Arad în data de 12 august 1948 pentru a fi înființată la Arad, Academia Teologică ca formă unitară de pregătire pentru viitorii preoți din Mitropolia Banatului (Arhiva Arhiepiscopiei Aradului, Fond Academia Teologică, Act. Nr. 200/1948). Instaurarea comunismului a dus la desființarea Academiei Teologice de la Arad și Caransebeș, instituții cu un veritabil trecut istoric.

Într-o societate secularizată, fragmentată și cu tendințe spre desacralizare, calitatea învățământului teologic ortodox din Mitropolia Banatului constituie o preocupare actuală. Scăderea vocațiilor sacerdotale, destabilizarea unor segmente întregi de populație din trupul Țării prin mutarea lor în alte spații sociale europene și nu numai, presiunea mediatică în era informațională a globalizării, pun probleme majore în aplicarea a două principii fundamentale ale pregătirii și formării teologice a tinerilor: *selecția* plecând de la exigențele cunoașterii teologice și *vocația*

printr-o atentă integrare în viața și experiența Bisericii. De aceea, o viziune unitară, actuală, asupra pregătirii teologice a tinerilor este binevenită și dătătoare de speranță.

În acest sens, ierarhii și conducerile celor două instituții de învățământ teologic, de la Arad și Caransebeș, au căutat să ofere, începând din acest an, o nouă perspectivă în ceea ce privește conlucrarea teologică-bisericească în vederea formării tinerilor. În ziua de 2 octombrie, Sfânta Liturghie și slujba de Te-Deum au fost oficiate în Capela Facultății de Preasfințitul Dr. Emilian Crișanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Aradului, înconjurat de un sobor de preoți, cadre didactice ale Facultății de Teologie și de studenții teologi, în prezența și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Dr. Timotei, Arhiepiscopul Aradului și a Preasfințitului Dr. Lucian Mic, Episcopul Caransebeșului. Din sobor au făcut parte Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie, Arhim. Lect. Dr. Casian Rușeț, Consilier cultural al Episcopiei Caransebeșului, Protos. Lect. Dr. Iustin Popovici, Consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Pr. Conf. Dr. Caius Cuțaru, Director de Departament al Facultății de Teologie din Arad, Arhid. Lect. Dr. Tiberiu Ardelean, Inspector bisericesc al Arhiepiscopiei Aradului și Arhid. Gheorghe Lehaei.

După slujba de Te-Deum a urmat întâlnirea ierarhilor și a cadrelor didactice cu studenții Facultății în Aula Magna unde, după salutul de bun-venit al Decanului Facultății și după citirea Mesajului Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române de către Protos. Dr. Iustin Popovici, cu prilejul deschiderii anului universitar, au fost rostite cuvântări cu privire la acest moment istoric.

În cuvântul de deschidere Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie, a salutat prezența înalților ierarhi, precum și a distinșilor invitați subliniind importanța istorică a momentului. De asemenea, a creionat câteva din exigențele învățământului teologic în Universitate și în lumea actuală, adresând cuvânt de bun venit studenților și profesorilor din eparhia Caransebeșului: „Des-

chidarea noului an universitar la Arad s-a desfășurat sub semnul doxologiei și al credinței și sub acoperământul Maicii Domnului. Suntem chemați să mărturisim și să slujim două direcții ale teologiei ortodoxe în Universitate: Identitatea eclezială a Teologiei. Teologia este și rămâne în slujirea Bisericii, este Teologia Bisericii și Teologia dinamică în interiorul Tradiției și experienței Bisericii. De asemenea, suntem chemați să urmăm câteva exigențe în formarea tinerilor: a) Formarea tinerilor după modelul lui Hristos și al Sfinților (Sfinții Trei Ierarhi model de studiu, de rugăciune și de prietenie); b) Formarea tinerilor prin adevărul Scripturilor și al Părinților; c) Formarea tinerilor prin experiența de rugăciune a Bisericii; d) Formarea tinerilor prin cultura vizuală a icoanelor și artei bisericești; e) Formarea tinerilor prin asumarea dialogului cu ceilalți; f) Formarea tinerilor prin modelul Părinților în dialog cu cultura. Dragi studenți suntem aici că să vă slujim prin știința și viața noastră în măsura în care și voi veți sluji pe Hristos și Biserica Lui”.

În cuvântul adresat studenților, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, pornind de la Mesajul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a îndemnat la respectarea îndatoririlor ce revin răspunzătorilor de bunul mers al procesului de învățământ universitar, dascăli și ucenici, precum și toți ostenitorii în domeniu, arătând că recenta sărbătorire de 12 ani de patriarhat ai Preafericitului Părinte Daniel ilustrează ca număr simbolic apostolatul vizat în anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari), însuși misiunea profesorilor și studenților, legată de buna învățatură și totodată gospodărire a întregului patrimoniu științific și cul-

tural ce trebuie pus în lumină. Diferitele etape ale școlilor teologice din Transilvania și Banat sunt marcate de contribuții la o pregătire unitară și de amploare. Astfel, școlile teologice din Arad și Caransebeș și-au întregit reciproc lucrarea, iar mai apoi legăturile strânse cu cele de peste munți, a asigurat procesul învățământului în general. Anul curent, al instaurării administrației românești, nu uită învățământul în general, cel universitar fiind în strânsă legătură cu roadele celui primar, gimnazial și liceal în limba maternă, care a cunoscut un avânt considerabil. Tot în acest context, Chiriarul arădean, după ce a rememorat legăturile istorice ale celor două eparhii și școli de teologie, a evocat și chipurile unor personalități marcante din istoria învățământului teologic din Banat. Toate acestea fiind un imbold pentru responsabilitatea față de prezentul teologiei ortodoxe din această parte de țară.

Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, a adresat cuvânt de mulțumire Înaltpreasfințitului Părinte Timotei și Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul precum și corpului academic al Facultății de Teologie pentru primirea făcută, subliniind necesitatea unei singure Facultăți de Teologie Ortodoxă în Mitropolia Banatului, aceasta fiind identificată cu singura Facultate de Teologie existentă astăzi la Arad. De asemenea, a evidențiat importanța momentului pentru creșterea calității învățământului teologic din Patriarhia Română și a unei viziuni unitare asupra învățământului teologic în fiecare mitropolie. Avem exemple în cadrul Patriarhiei Române de unitate și o bună structurare a învățământului teologic: o facultate pe toată Mitropolia Moldovei la Iași și o Facultate pe toată Mitropolia Olteniei la Craiova. Suntem pentru o Facul-

tate de Teologie pe toată Mitropolia Banatului la Arad, unul dintre cele mai importante centre bisericești din Biserica Ortodoxă Română și un important centru teologic cu o tradiție de aproape 200 de ani. Ne aflăm în Anul Centenarului bănățean și înaintașii noștri ne cheamă, în acest an, la unitate, unitatea credinței și împărtășirea Sfântului Duh, pentru un început bun al învățământului teologic în Mitropolia Banatului. Este o alianță duhovnicească și strategică pentru eficientizarea, îmbunătățirea și calitatea învățământului teologic din Mitropolia Banatului. Venim cu toată încrederea la Arad, la o Facultate de Teologie cu o tradiție recunoscută. Înaintașii noștri ne chemă după o sută de ani la unitate pentru a pune împreună început bun învățământului teologic din Mitropolia Banatului. În anul Centenarului bănățean am făcut acest pas și am venit aici ca împreună să lucrăm pentru mai binele teologiei românești și pentru ca studenții noștri să devină preoți și profesori vrednici în cele două eparhii istorice. Nu avem nevoie de foarte mulți candidați, trebuie să ne uităm mai atent nu la cantitatea, ci la calitatea învățământului teologic, după 30 de ani de la evenimentele din 1989.

Deschiderea noului an universitar 2019-2020 a avut un caracter aparte. Un moment istoric în care școlile teologice din Arad și Caransebeș se reunesc în perspectiva unui învățământ teologic unitar și consolidat, pregătit să facă față provocărilor actuale ale lumii. Aceasta, prin buna conlucrare a ierarhilor celor două eparhii și a conducerii celor două școli teologice din Mitropolia Banatului, precum și a tuturor profesorilor și studenților.

**Pr. Cristinel IOJA
Protos. Nicolae TANG**

ȘTIRI

Conferința preoțească de toamnă în Protopopiatul Arad

În ziua de 7 octombrie a.c. s-au desfășurat lucrările conferinței preoțești din Protopopiatul Arad. După oficierea slujbei de Tedeum în catedrala veche, preoții s-au reunit în sala de conferințe a protopopiatului, de față fiind Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei Sevițiu și Preasfințitul Părinte Episcop vicar Emilian Crișanul, însoțiți de părinții consilieri eparhiali.

În deschidere, părintele protopop Flavius Petcuț a adresat un cuvânt de salut ierarhilor și preoților prezenți, evocând bucuria acestei reuniuni prilejuite de îndrumarea sinodală îndreptată spre comemorarea Patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu, precum și a activităților traducătorilor de cărți teologice și bisericești.

Invitat la cuvânt, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei, ca unul ce a fost contemporan cu Patriarhii comemorați, a evocat în câteva rostiri personalitatea acestora, în note calde și emoționante, concluzionând: „acești doi patriarhi, ca și toți ceilalți, au știut să fie oameni ai Bisericii și în vremuri bune și în vremuri rele. Dar peste toate și prin toate au avut nădejdea în biruința acesteia. Tocmai de aceea ne incumbă și nouă astăzi datoria de a împlini ceea ce generațiile anterioare au început. Astfel, amintirea tuturor acestor evenimente și personalități trebuie să ne întărească în lucrarea noastră pastorală ce o avem înaintea”.

În continuare au prezentat referatele lor preoții: Sas Răzvan, de la parohia Vinga; Prună Cristian, de la parohia Sânmartin; Orădan Paul, de la Parohia Arad-Micălaca Veche.

La finalul acestor prezentări, Preasfințitul Părinte Episcop Emilian a evocat, la rândul său, câteva referințe istorice privitoare la personalitatea celor doi Patriarhi, accentuând nevoia actualizării muncii acestora pentru slujirea noastră pastorală. În acest sens, Preasfinția Sa i-a invitat pe preoții, mai ales cei din oraș, să formeze coruri de copii în cooperare cu școlile arondate, pentru a-i apropia pe aceștia de biserică. În încheiere, au fost adresate câteva îndrumări liturgice și canonice privitoare la săvârșirea corectă Sfintelor Taine, insistându-se pe o deschidere mai mare către tineri, mai ales pentru a descoperi vocații preoțești și a le îndruma pașii spre Facultatea de Teologie și spre seminarul teologic din urbea arădeană.

Vizită chiriarhală în satele Țărmure și Ionești

În Duminica a 20-a după Rusalii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Țărmure, Protopopiatul Sebiș, spre a binecuvânta și sfinți lucrările săvârșite la biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”.

Chiriarul arădean a fost întâmpinat în fața bisericii de Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, preoții din vecinătate și de credincioșii din sat. După sosire, Înaltpreasfinția sa a săvârșit slujba de sfințire a lucrărilor exterioare de reînnoire a bisericii, după care, a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Din sobor au făcut parte Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, Pr. paroh Roman Cosmin-Florin, Arhid. Ardelean Tiberiu, inspector eparhial și Diacoul Moț Aurelian Iulian.

În cadrul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură pus sub titlul „Tărâm spiritual” (în baza citirilor scripturistice ale duminicii: Galateni 1; Luca 7), legat de numele parohiei ce sugerează năzuința firească spre un pământ al făgăduinței sau țărâm al mântuirii, pericopele biblice ale zilei confirmând aceasta prin minunea învierii fiului văduvei din Nain, totodată a reînnoirii vieții celor credincioși. Cântările bisericești la slujbele de pomenire a celor adormiți amintesc de „marea vieții” pe care navigând credinciosul ajunge la „limanul cel lin” spre care mai ales cheamă Maica Domnului Vieții. Realizările din parohie reprezintă această năzuință a strădalnicilor enoriași, a subliniat chiriarul arădean.

Răspunsurile liturgice au fost date de un grup de studenți teologi.

Cu această ocazie, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a hirotonit întru diacon pe tânărul teolog Leahu Cristian Dănuț, acesta urmând a fi hirotonit preot pe seama Parohiei Mocrea, Protopopiatul Ineu.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, a hirotesit întru sachelar, pe părintele paroh Roman Cosmin-Florin, pentru activitatea pastoral-misionară desfășurată în mijlocul credincioșilor pe care îi păstorește.

La rândul său părintele paroh a mulțumit Arhiepiscopului arădean pentru toate binecuvântările și pentru toată purtarea de grijă, precum și bunilor credincioși pentru jertfele făcute. De asemenea, a mulțumit binefăcătorilor și donatorilor pentru frumoasele lucrări de renovare care s-au realizat la sfânta biserică, rugând pe Bunul Dumnezeu să le dăruiască multă sănătate, bucurie și mântuire.

Slujire arhierescă și binecuvântare de lucrări în Parohia Aluniș

Duminica a XX-a după Rusalii a fost o zi de aleasă bucurie duhovnicească pentru credincioșii parohiei Aluniș, întrucât în mijlocul lor a poposit Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Vizita Preasfinției Sale s-a făcut din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, la invitația părintelui paroh Sorin-Ioan Ilota de a binecuvânta lucrările efectuate la biserica parohială. În perioada 2016-2018 în biserica parohială cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, s-au efectuat lucrări de reparație și îndepărtare a igrasiei, lucrări de repictare a zonelor afectate, precum și schimbare parțială a mobilierului.

La orele dimineții Preaonoratul Părinte Protopop Flavius Petcuț, împreună cu preotul paroh, copii îmbrăcați în costume populare de sărbătoare și un număr frumos de credincioși l-au întâmpinat pe Preasfințitul Părinte Emilian, după care a urmat slujba de binecuvântare a lucrărilor săvârșite în biserică. În continuare a urmat slujba Sfintei Liturghii în cadrul căreia mulți copii și credincioși s-au împărtășit cu Sfintele Taine.

În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor, Preasfinția Sa a vorbit despre minunea învierii fiului văduvei din Nain, arătând că prin această minune, Domnul ne învață că există viață după moarte, că sufletul are existență după despărțirea de trup. Totodată a făcut referire și la evenimentul petrecut după Învierea Domnului cu Sfântul Apostol Toma, pomenit de Biserică astăzi. De asemenea, în contextul anului omagial al satului românesc, Preasfințitul Emilian a vorbit și despre problemele cu care se confruntă în special persoanele mai în vârstă a căror copii sunt plecați peste granițe în căutarea unui rost mai bun în viață. Iar această ruptură care este dureroasă nu poate fi înlocuită de orice tehnologii moderne întrucât adevărata comuniune este cea reală, de la persoană la persoană. În final, Preasfinția Sa a apreciat lucrarea pastorală a părintelui paroh, corul de copii care a interpretat pricene bisericești, buna colaborare între Biserică și Școală, Biserică și Primărie. La momentul rânduit, părintele paroh a fost hirotesit iconom, ca răsplată pentru activitatea desfășurată în parohie.

În încheiere, părintele paroh a adus mulțumiri Bunului Dumnezeu și Maicii Domnului pentru binecuvântările revărsate asupra parohiei; de asemenea a adus mulțumiri Preasfințitului Părinte Emilian pentru că a poposit în parohie și a binecuvântat lucrările efectuate, pentru cuvântul de învățătură adresat și pentru aprecierile făcute. Nu în ultimul rând părintele paroh a transmis mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru cinstea de iconom acordată, iar Presfințitului pentru hirotesia săvârșită prezentând și proiectele de viitor intenționate a fi împlinite.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.